

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.03.1981, sp. zn. 6 Cz 14/81, ECLI:CZ:NS:1981:6.CZ.14.1981.1

Číslo: 26/1982

Právní věta: Náklady dietního stravování lze jako náklady spojené s léčením ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. c) zák. práce přiznat jen jako náklady již prokazatelně účelně vynaložené 1) , nikoliv formou peněžního důchodu. Z hlediska promlčení nároku podle ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce se poškozený o těchto nákladech dovídá postupně, jakmile je vynaloží. 1) Srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 44/1978 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 31.03.1981

Spisová značka: 6 Cz 14/81

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Promlčení

Předpisy: 65/1965 Sb. § 193
§ 263

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se vůči žalované organizaci domáhal náhrady škody způsobené nemocí z povolání. Uváděl, že žalovaná organizace mu veškeré uplatněné nároky uspokojila až na vyšší výlohy spojené s dietní stravou při onemocnění jater. Podle názoru žalobce šlo o účelně vynaložené náklady spojené s léčením ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. c) zák. práce. Za dobu od května 1975 do konce září 1979 požadoval žalobce z tohoto důvodu částku celkem 15 900,- Kčs.

O sporu jednala příslušná rozhodčí komise, která přiznala žalobci náhradu v částce 2466,- Kčs a organizaci uložila také platit žalobci z uvedeného důvodu měsíčně částku 137,- Kčs počínaje 1. 3. 1980.

Protože proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, byla věc postoupena okresnímu soudu v Pardubicích, který rozsudkem žalobu zamítl. Vycházel ze závěru, že potřeba dietního stravování spadá do odškodnění za ztížení společenského uplatnění, které bylo žalobci organizací zapláceno částkou 4000,- Kčs.

K odvolání žalobce rozhodoval ve věci krajský soud v Hradci Králové, který odvoláním žalované organizace napadený rozsudek potvrdil. Na rozdíl od soudu prvního stupně správně dovedl, že

žalobou uplatněný nárok je odškodnitelný, neboť zvýšené náklady související s dietním stravováním po zjištěné nemoci z povolání lze považovat za účelně vynaložené náklady spojené s léčením ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. c) zák. práce. Současně však odvolací soud vyslovil názor, že zmíněný žalobcův nárok je co do nákladu promlčen, protože žalobce se dověděl o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, již v květnu 1975. Žalovaná organizace vznesla námitku promlčení v předcházejícím bezvýsledném rozhodčím řízení. Navíc odvolací soud v odůvodnění potvrzujícího rozsudku uvedl, že věc nelze konstruovat tak, že se žalobci tím, že nepodal žalobu do roku po zjištění škody i odpovědného subjektu, promlčely pouze jednotlivé platby těchto nákladů; to proto, že zákoník práce 2) nemá ustanovení obdobné např. ustanovení § 98 zákona o rodině (zákona č. 94/1963 Sb.), podle něhož se právo nemůže co do základu promlčet.

Nejvyšší soud rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, tak, že uvedenými rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 193 odst. 1 písm. c) zák. práce je organizace povinna v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout pracovníku, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením.

Podle ustanovení § 261 odst. 1 zák. práce se nárok promlčí, jestliže nebyl uplatněn u rozhodčí komise nebo u soudu ve lhůtě v tomto zákoně stanovené.

Podle ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce počne běžet jednoroční lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody ode dne, kdy se poškozený doví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá.

Náklady na dietní stravování nezbytné při nemoci z povolání je třeba posuzovat jako účelně vynaložené náklady spojené s léčením ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. c) zák. práce.

Jednotlivé složky práva na náhradu škody upravené ustanovením § 193 odst. 1 zák. práce je třeba považovat z hlediska promlčení za samostatné nároky, neboť předpoklady jejich vzniku jsou odchylné a také časově se mohou odchylně naplňovat (srov. č. 11/1976 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 126).

V projednávané věci odvolací soud však nesprávně vycházel z názoru, že žalobce se o škodě dověděl již v květnu 1975, kdy u něho byla zjištěna nemoc z povolání, a proto měl nárok uplatnit do jednoho roku od tohoto zjištění. Přitom odvolací soud pominul charakter uplatněného nároku; bylo třeba mít na zřeteli, že náklady na dietní stravování vznikají postupně po dobu léčebného procesu (někdy velmi dlouhého) a že je lze přiznat jen jako náklady prokazatelně vynaložené, nikoliv však formou peněžitého důchodu do budoucna. Poškozený se tu dovídá o škodě postupně, jakmile náklady vynaloží. Promlčeny mohou být proto jen nároky na náhradu škody těch nákladů, od jejichž vynaložení uplynula jednoroční promlčecí lhůta podle ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce.

Vzhledem k tomu, že soudy obou stupňů vycházely v této otázce z jiného právního názoru, nedává dosavadní průběh řízení spolehlivý podklad pro posouzení, jaká byla skutečná výše žalobou požadovaných zvýšených nákladů na dietní stravování, popřípadě zda rozsah diety byl v průběhu doby stále stejný, nebo zda tu došlo k určitým změnám. V tomto směru bude zapotřebí provést především podrobný výslech žalobce a provést i další vhodné důkazy, které žalobce navrhne nebo které soud sám uzná za potřebné.

Rozhodnutími soudů obou stupňů v této věci byl tedy porušen zákon v ustanoveních § 6 a § 120 odst. 1 o. s. ř. v souvislostech s ustanoveními § 193 odst. 1 písm. c), § 261 odst. 1 a § 263 odst. 3 zák. práce.

2) zákon č. 65/1965 Sb. (jehož úplné znění se změnami a doplňky vyhlášeno pod č. 55/1975 Sb.).